

Tor Lunder

Åmålveien 44, 1447 Drøbak

Grunneier 161/1»2 og 167/1&2 på begge sider av Opoftevannet i Farsund kommune

5.10.2026

Til NVE

v/Kristine Naas

Kommentarer etter befarings 24.9. 2026 samt Notat fra DNV/Baring.

Takk for en hyggelig og nyttig befarings 24.9.2026.

Konklusjon:

Befaringen viste at Baring har svært mangelfulle og premature planer for hvordan oppdrettsanlegget skal drives. De har fått en konsesjon fordi det er ønskelig med landbaserte anlegg i forhold til rømming og lakselusproblemene, men det er høyst usikkert om det noen gang vil kunne drives med et positivt økonomisk resultat. På veien dit vil det være svært uheldig med enorme inngrep og ødelegge verdifull natur.

Nåværende skisse av en plan for demning og vannledning er ikke basert på faktiske forhold og krevende terreng. Det er ikke planlagt hvordan og hvor en demning skal kunne etableres.

Det er ikke gått opp store deler av traséen for vannledning.

Det er ikke brukt tilgjengelig kunnskap for å etablere en fornuftig minstevannføring tilpasset vassdraget.

Med en minstevannføring på for eksempel 270l/s pluss 200l/s til Baring, vil vannet synke 3,3cm i døgnet. Det planlagte magasinet med 120 cm forskjell på HRV og LRV vil brukes opp på 36 dager!

Alternative muligheter for ferskvannsforsyning er ikke tilstrekkelig utredet.

Landbasert oppdrett basert på resirkulering

Baring sitt oppdrettsanlegg har tatt utgangspunkt i en sjønær tomt i Farsund.

Det er noen tiårs erfaring med resirkuleringsanlegg i ferskvann, mens sjøbasert resirkulering har vist seg vanskelig og er tidlig i utprøvingsfasen.

Det er en grunn til at de største oppdrettsselskapene i Norge, Mowi, Salmar og Lerøy, ikke har gått inn i landbasert matfiskproduksjon. Se også innlegg fra Intrafish om økonimien i landbasert matfiskproduksjon, Vedlegg 1. Innen landbasert lakseoppdrett har de fleste satset på gjennomstrømningsanlegg for å slippe alle problemene med resirkulering. Ved å satse på resirkulering må det også driftes et biofilter som er energikrevende og har veldig mange eksempler på katastrofer.

Det er også grenser for hvor mye Baring kan investere i et anlegg for å hente ferskvann i Opoftevannet. Det virket ikke som det er vurdert hvilket krevende terreng det faktisk er i det foreslått tiltaksområdet. De lokale ødeleggelsene blir eventuelt langt større enn det ser ut som på et kart!

Det er også svært betenkelig at tekniske uhell må forventes- Se innlegg fra Aud Skrudland, Mattilsynet, Vedlegg 2.

Konsesjonen er på 24.000 tonn matfisk. Med utgangspunkt i en gjennomsnittsvekt på 4kg, gir det 6 millioner fisk. Baring ønsker nå å produsere fra rogn til slaktefisk. Det tar tre år. Da vil det være 20 millioner fisk/liv i anlegget.

Mangelfull planlegging

Hele planleggingen av å hente vann fra Opoftevannet virker svært mangelfull. Dette ble godt demonstrert under befaringen 24.9.2026. Konsekvensene er derfor også svært mangelfullt vurdert.

Demning

Plassering av en dam virket ikke fastlagt, og Baring vinglet med ca150 meters differanse under befaringen. Å få etablert en demning på et såpass utilgjengelig sted med såpass stor vannføring og svært trang dal virker ikke gjennomførbart.

Trasé for rørledning

Ingen hadde gått opp hele den foreslåtte traséen for rørledning. Det er høyst usikkert om det i det hele tatt vil la seg gjøre uten enorme ødeleggelser i terrenget, for lokalbefolkningen og stedegen fisk.

Strømforsyning

En pumpestasjon vil være avhengig av stabil strømforsyning eller aggregat.

Strømforsyningen på denne linjen har brudd i leveransen relativt hyppig. Tekniske problemer må forventes.

Tilgjengelig vann og minstevannføring

Baring og DNV virker helt uinteressert i å prøve å forstå hvorfor Opoftevannet og Strupåna er totalt forskjellig fra Møskavassdraget. Utløpene er veldig forskjellige, og utviklingen i vannstrøm/vannstand er helt forskjellige ved lave vannstander, se utdypet i neste avsnitt.

Alminnelig minstevannføring for Opoftevannet/Strupen bør settes til 270-300l/s. Med ytterligere 200l/s til Baring, vil vannet synke med 3,3cm/døgn. Det vil si fra HRV 54,7 til LRV 53,5 på 36 dager. I 2025 sank Opoftevannet under 54,7moh 28.februar, og kom ikke opp igjen over 54,7moh før 6. august.

Utdyping av minstevannføring

Fakta for alminnelig minstevannføring i Møskavassdraget/Skolandsvannet er sammenstilt med fakta fra Opoftevannet. Dette er dokumentert i vedlagte regneark. Der er de 31 hele enkeltårene for Møskavassdraget sammenstilt med fakta for Opoftevannet. Dataene for Møskavassdraget er hentet fra NVE sin Sildre-database.

Årene 2002 og 2025 er avgjørende for alminnelig minstevannføring i Møskavassdraget, se tabellen under. Årene 2002 og 2025 er henholdsvis #10 og #11 av 31 års registreringer. Alminnelig vannføring for begge disse årene avrundes til 0,50m³/s. Det vil igjen si at 2025 registreringene for Opoftevannet er meget representative og egnet til å sette en alminnelig minstevannføring tilpasset Opoftevannet og Strupåna-vassdraget.

Nevina er derimot egnet til å vurdere nedbørsområdet og samlet nedbør også for Opoftevannet.

Bruken av Nevina er kun egnet til å vise hvordan Opoftevannet hadde vært dersom vannet og utløpet hadde vært som Møskavassdraget og Skolandsvannet.

Opoftevannet er ca 1,2m², mens Skolandsvannet (Møska) er 0,4m². Skolandsvannet stiger raskere enn Opoftevannet, men synker saktere.

Utløpet av Skolandsvannet er i et åpent landskap med «tette masser» under utløpet.

Opoftevannet og Strupen ligger i en forkastning i tillegg til at hele utløpet er dannet fra steiner rast fra begge sider. Iain Kirkwood målte 218l/s ved tilnærmet laveste vannføring i 2023. Hvordan kan man da basere seg på 72l/s hentet fra Nevina?

Opoftevannet synker jevnt og trutt med sine ca 2cm i døgnet i motsetning til Skolandsvannet som synker mindre og mindre ved lave vannstander- se figurer under som viser døgnvariasjon og døgndifferanse i de tørreste periode i 2023, 2024 og 2025.

Til tross for at Opoftevannet er et mye større magasin enn Skolandsvannet og har en fjerdedel av nedslagsfeltet, synker Opoftevannet raskere i tørre perioder.

Påstanden om at middel vannstand ut fra Nevinadata er 54,4moh tyder jo også på at Nevina ikke egner seg for å bruke til å beregne normal vannstand eller vannføring ved lav vannstand.

Vannstandmålingene fra Opoftevannet er utført hvert kvarter= 96 målinger pr døgn. De er oppgitt i meter med tre siffer etter komma. Et gjennomsnitt av disse 96 målingene gir en tillitvekkende verdi med to siffer etter komma=cm pr døgn.

Den meget stabile differansen fra døgn til døgn på ca 2 cm tyder også på at målingene er til å stole på.

Vannstand i Opoftevannet for døgn # 350 i 2025 var 53,48 15.5.2025. Differanse fra 14.5 var 2,06cm og differansen til 16.5 var 2,08cm

I følge vannføringstabellen utarbeidet av IAIN Kirkwood, NVE, tilsvarer 53,498=53,50 moh=251l/s

Sitat Iain Kirkwood: *«Kvaliteten på den genererte kurven er satt til dårlig på grunn av den høye usikkerheten i vannføringen ved svært lav og svært høy vannstand. Segmentskillet er også usikkert da det kan være skjevt av de to målingene på 6,880 og 7,110m. Anbefalinger for å forbedre kvaliteten og sikkerheten til kurven vil være å ta målinger ved 7,4m, under 6,3m og over 8,2m.»*

En vurdering av en riktig «Alminnelig minste vannføring» for Opoftevannet er derfor 2,07cm pr døgn * 1,2km². Det blir 280 l/s.

Iain Kirkwood målte/beregnet 218 l/s 23.6.2023 ved vannstand 53,39moh/6,373NN. Det tilsvarer observasjon #358 i 2025. Det vil si godt under en alminnelig minste vannføring.

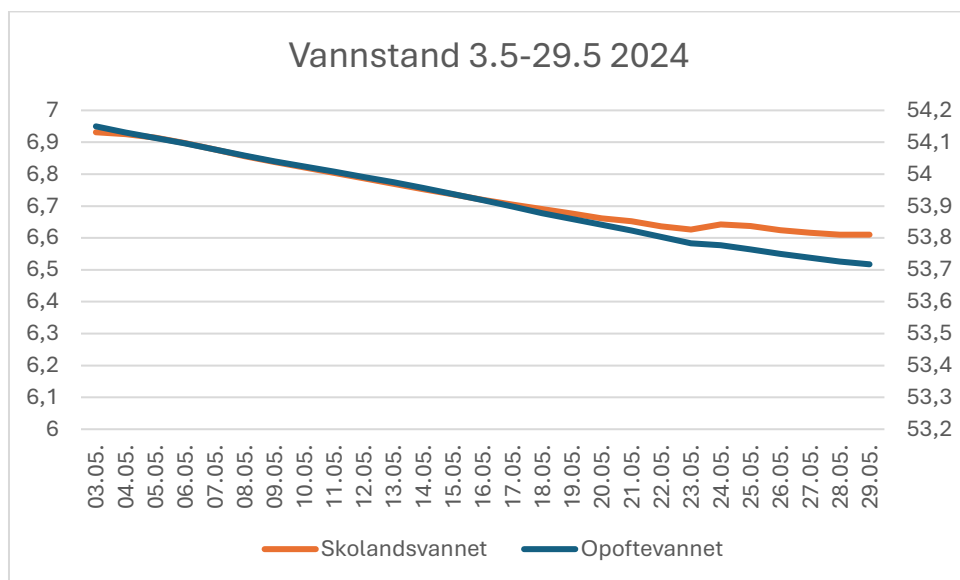
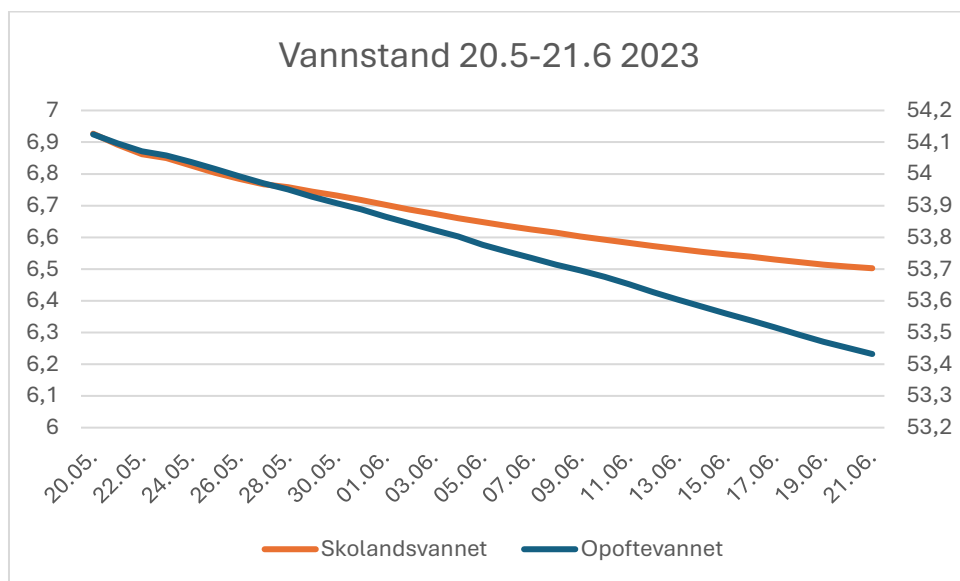
Det betyr også at alminnelig minste vannføring er mer enn 218 l/s. Det er skuffende at Baring /Veritas ikke vil/ønsker å ta hensyn til de faktiske lokale forholdene og innse verdien av denne målingen.

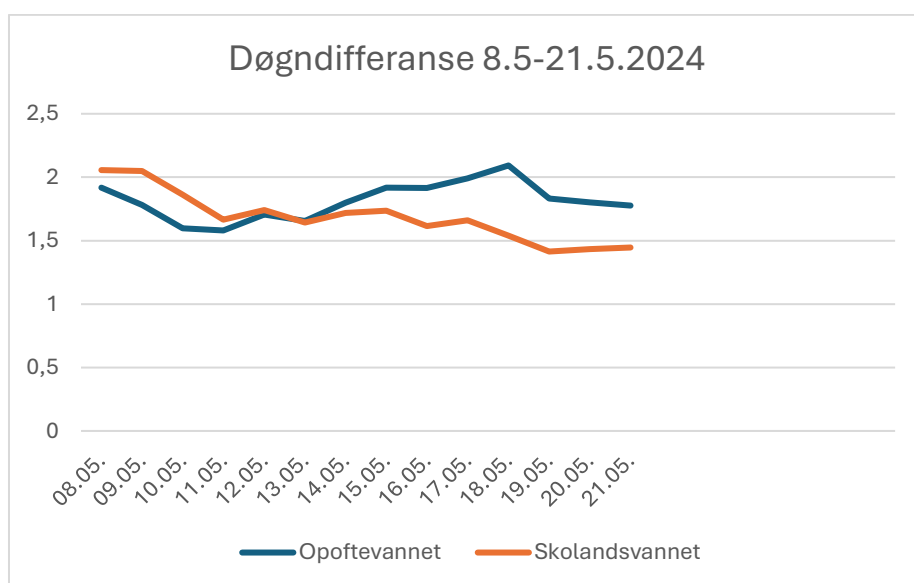
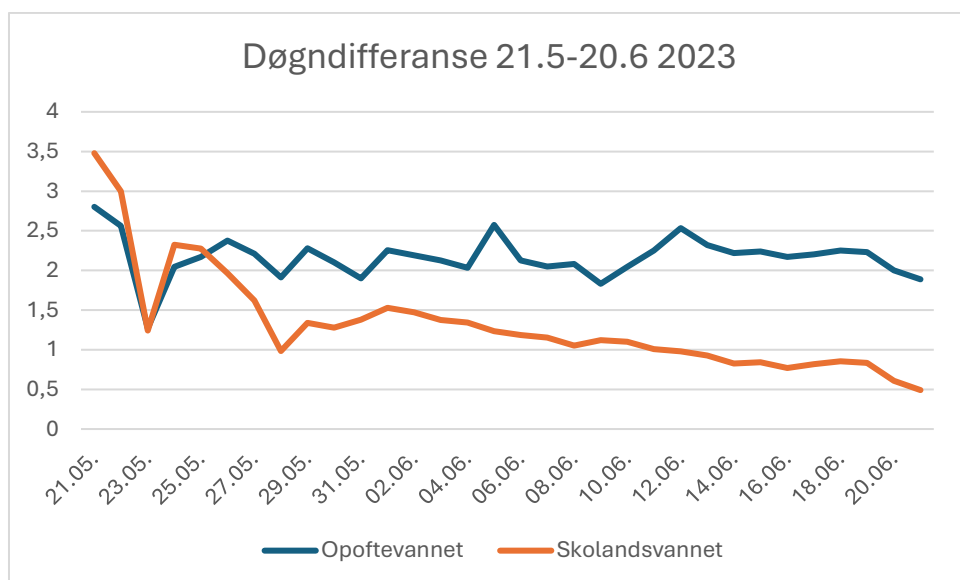
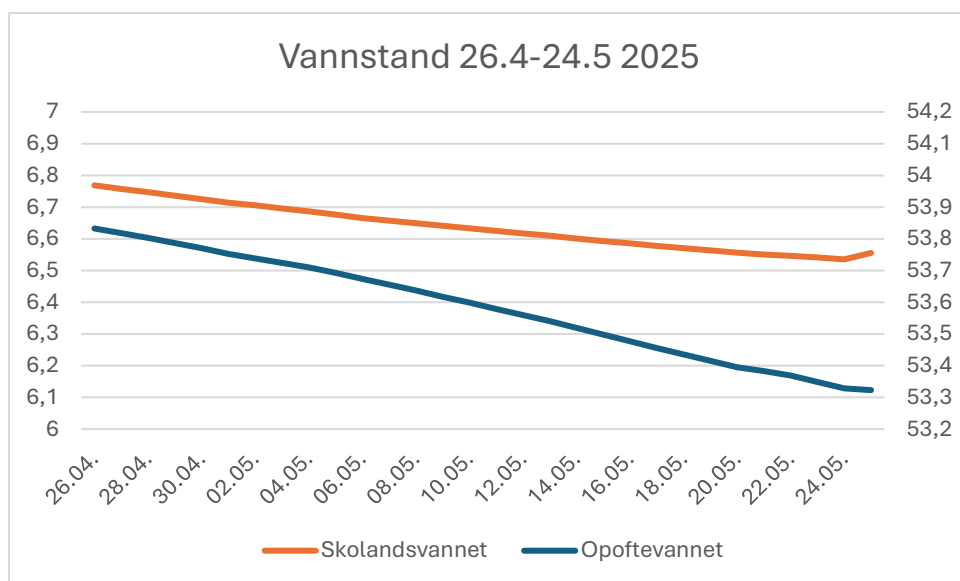
Det er også skuffende at Baring/Veritas ikke vil erkjenne at median vannstand ut fra 100.000 målinger = normal vannstand= vegetasjonsgrense kan aksepteres på 54,3moh.

Tabell: De 31 fulle årene med registreringer av vannføring i Møskavassdraget. Vannføring nr350 vises i tabellen. Årene er rangert etter økende vannføring. Alminnelig vannføring defineres som grensen mellom nederste og midterste tredjedel: Mellom 2002 og 2025= 0,5m³/s.

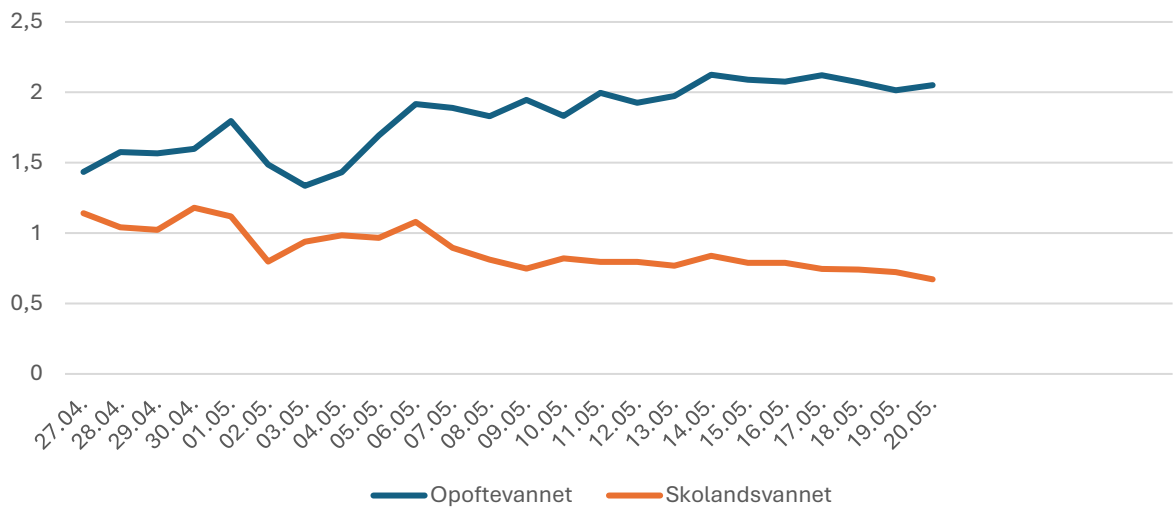
		Møska
Rang	År	m3/s
1	1997	0,17303
2	2018	0,1937052
3	1995	0,1964677
4	2010	0,2083807
5	2023	0,2255467
6	2014	0,3496495
7	2008	0,4623504
8	2021	0,4651517
9	2022	0,4961154
10	2002	0,4982471
11	2025	0,5041722
12	2006	0,5250771
13	1996	0,5264079
14	2004	0,5961298
15	2005	0,6089166
16	2013	0,6231223
17	2024	0,7066303
18	2003	0,7152148
19	1998	0,8445132
20	2019	0,8790887
21	2015	1,031671
22	2007	1,03599
23	2020	1,052109
24	2000	1,052742
25	2009	1,074366
26	2012	1,180704
27	1999	1,190609
28	2001	1,272869
29	2017	1,281147
30	2011	1,295599
31	2016	1,298192

Vannstandmålinger og døgndifferanse i de tørreste periodene for Opoftevannet og Skolandsvannet 2023 -2025

Døgndifferanse i vannstand 27.4-20.5 2025

Vedlegg 1:

[Landbaserte oppdretteres klokketro på EBITDA skjuler et reelt problem | iLaks](#)

Landbaserte oppdretteres klokketro på EBITDA skjuler et reelt problem

[Nyheter](#)

[Aslak Berge](#)

25 november 2025

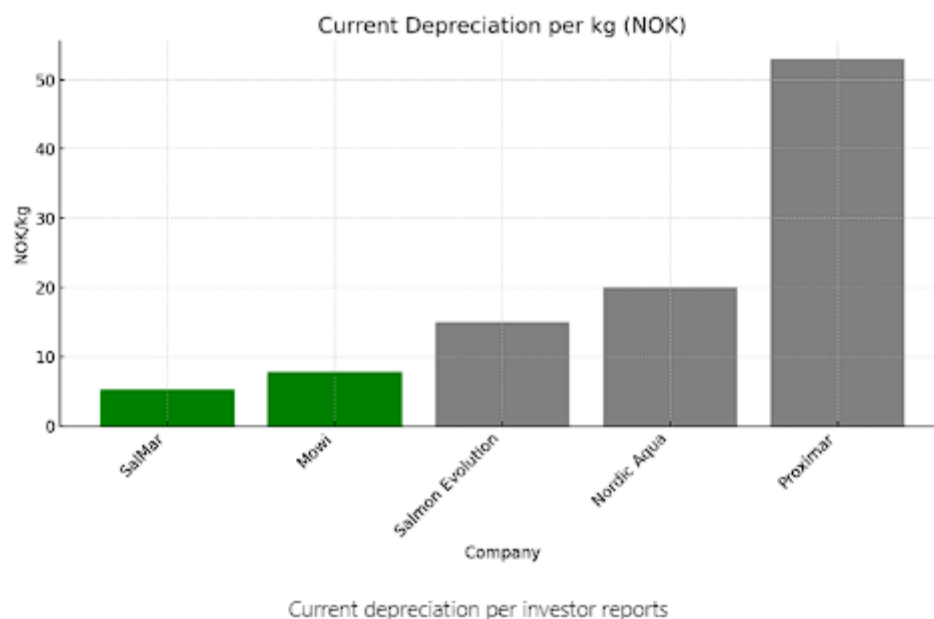
Året i år var av flere observatører og analytikere spådd å bli det kommersielle gjennombruddet for landbasert laks. Likevel har tredje kvartal i år vært uvanlig avslørende kvartal for landbaserte lakseoppdrettere.

Stort sett alle de børsnoterte landbaserte oppdretterne har rapportert økte snittvekter, høy overlevelse og økt biomasse. Men likevel har alle tapt mer penger.

Problemet var imidlertid ikke årets laveste laksepriser eller at slaktevekten fortsatt var lav. Vel så viktig er hvordan selskapene rapporterer sine kostnader.

“I årevis har den landbaserte sektoren lent seg tungt på EBITDA per kilo som sin foretrukne ytelsesmåling. Resultat før renter, skatt, avskrivninger og amortisering viser investorene rene oppadgående baner: negativ EBITDA i byggefasen, break-even EBITDA to eller tre år etter første slakt, og positiv EBITDA kort tid etter. Det underforståtte budskapet er enkelt: Skala vil fikse problemet,” skriver tidligere Mowi-direktør Alan Cook på LinkedIn.

“Denne oppfatningen er ikke tilfeldig – den er arvet fra lakseoppdrett i merder, hvor avskrivningene per kilo er små og EBITDA er en helt rimelig forkortelse for driftsinntekter. I marin sektor er avskrivningene så små – 5 til 8 kroner/kg for selskaper som SalMar og Mowi – at EBITDA og EBIT ofte bare er noen få kroner fra hverandre. I den sammenhengen er det faktisk rimelig å behandle EBITDA som en meningsfull representasjon av lønnsomhet. Men landbaserte oppdrettsanlegg er et helt annet dyr.”

Et RAS-anlegg er ikke en not i sjøen og en førspreder. Det er et helt annet produksjonssystem.

“Et moderne resirkulerende akvakultursystem (RAS) er sterkt avhengig av høytrykksresirkulasjonspumper, avgassere, CO₂-strippere, ozon- og UV-sterilisering, membranfiltre, massive HVAC- og temperaturkontrollsystemer, komplekse biofiltre, oksygeneringsmatriser, reservekraft og redundans, tusenvis av meter med trykkrør, sensorer og SCADA-kontrollsystemer. Mange RAS-komponenter har kort levetid – ofte 7–12 år – og kan være i drift 24 timer i døgnet, under konstant belastning, i varme, korrosive og oksygenrike miljøer,” fortsetter Cook.

“Grunnarbeid (betongtanker, fundamenter) kan vare i flere tiår. Men hjertet i et RAS-anlegg – maskineriet som holder fisken i live – gjør det ikke. Dette er grunnen til at avskrivningen per kg er så dramatisk høyere i landbaserte systemer: Et landbasert lakseanlegg trenger vanligvis 3–4 år fra grunnstart til første slakt, og deretter ytterligere 2–3 år for å nå full kapasitet,” argumenterer han.

Når EBITDA nærmer seg break-even:

- er pumpene 5–7 år gamle
- har membranene blitt byttet ut flere ganger
- har kjølere og varmepumper betydelig slitasje
- går oksygen- og resirkuleringssystemer inn i midten av levetiden
- må kontroller og sensorer fornyes
- nærmer tankforinger seg utskiftingssykluser

Med andre ord: Eiendelene eldes raskere enn opptrappingsplanen.

Investorer i tidlig fase er derfor avhengige av et veldig smalt vindu. År 4–7 må produsere sterk EBIT – ellers vil det aldri bli avkastning.

Hvis EBIT ikke overstiger avskrivningene når anlegget er fullt utstyrt, vil selskapet:

1. ikke kunne utbetale utbytte
2. ikke kunne bygge reserver for fremtidige investeringsutgifter
3. ikke kunne betjene gjeld effektivt
4. ikke kunne refinansiere billig
5. ikke kunne rettferdiggjøre en høy exit-verdi

I stedet må selskapet:

- skaffe ny egenkapital (nedadgående)
- øke låneopptaket (til høyere renter)
- eller la systemer svikte – noe som i RAS fører direkte til biologisk svikt

“Dette var akkurat det som skjedde med Atlantic Sapphire. Etter syv år med kontinuerlige investeringer og økende fall, trengte de 60 millioner dollar bare for å opprettholde driften og holde fisken i live – en økning som kom med massiv utvanning og store tap for tidlige aksjonærer,” påpeker han.

Cook bemerker at investeringsutgiftene ikke forsvinner. De venter bare.

Den tidligere Mowi-direktøren får støtte fra en med førstehåndserafring med akkurat denne problemstillingen.

“Jepp, uheldigvis har du helt rett,” kommenterer gründer i Atlantic Sapphire, Johan E. Andreassen til Alan Cooke.

Vedlegg 2

Landbased AQ:

Aud Skrudland er fagdirektør i Mattilsynet. Hun liker ikke utviklingen innenfor dødelighetshendelser i landbaserte anlegg. Foto: Pål Mugaas Jensen

Savner beredskap: Store katastrofer i landbasert er et spørsmål om tid

Så langt i år har det vært nesten 80 svært alvorlige dødelighetshendelser ved landbaserte anlegg. Mattilsynets Aud Skrudland er ikke imponert over det hun ser verken av evne til å lære av feil eller ha beredskap for at det før eller siden vil gå galt.

[Pål Mugaas Jensen](#)

Publisert 09.11.2023 - 10:02 Sist oppdatert 09.02.2024 - 09:51

Denne artikkelen er eldre enn to år.

Under konferansen "Risiko i landbasert oppdrett" som ble arrangert av Morefish denne uken, var fagdirektør i Mattilsynet, Aud Skrudland, invitert til å snakke rundt spørsmålet om beredskapen stemmer med risikoen. Det korte svaret på det var nei. Men Skrudland brukte anledningen til å utdype relativt grundig.

- Det er for tiden et stort fokus på dødelighet av fisk i sjø. Det er alvorlige tall som trekkes frem på dødelighet i sjø, og trenden er at det ikke bedres. Men når det kommer til dødelighet på land så snakkes det ikke så mye om det. Og man kan av og til få et inntrykk av at hvis produksjonen bare flytter på land, så er det problemfritt, sier hun.

Alvorlige hendelser

Oppdrettsnæringen har et krav i driftsforskriften som sier at Mattilsynet skal varsles umiddelbart om forhold som har medført alvorlige velferdsmessige konsekvenser.

- Vi mottar i størrelsesorden 1700-1900 sånne meldinger hvert år, sa hun.

Så langt i år (begynnelsen av november) er det meldt inn 1470, hvorav 185 er fra landbaserte anlegg. Av disse igjen er vel 40 % (ca. 74 stk) i kategorien svært alvorlige og blir

dermed fulgt opp. For meldingene fra sjøanlegg er «kun» 16 % karakterisert som svært alvorlige.

[Les også:](#)

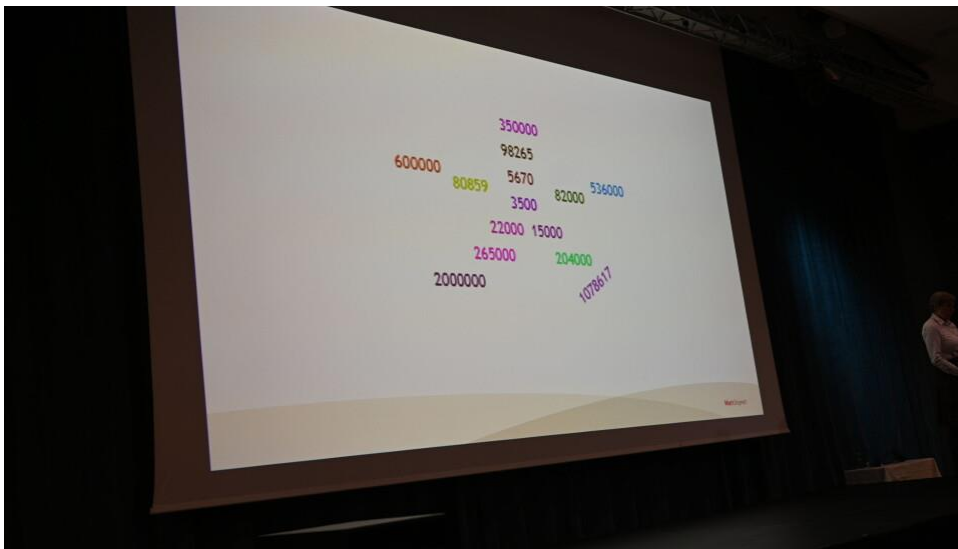
Dramatisk hendelse hos Lerøy Sjøtroll: 1,9 millioner smolt døde

Mattilsynet har de siste to årene laget et nasjonalt team som gjennomgår slike meldinger og sorterer dem for videre oppfølging.

- Det vi ser er at en betydelig og økende del av de mest alvorlige meldingene har kommet fra anlegg på land, sier hun.

I sitt innlegg viste hun en slide med noen av de tallene som har vært på slike meldinger. De spente fra noen få tusen fisk, til flere titalls tusen, til opp i både en kvart million, over en halv million, og helt opp i en og to millioner fisk.

- Når jeg går inn i innholdet i de meldingene vi har fått, så får jeg et inntrykk av at mange landbaserte anlegg ikke har kontroll på sentrale deler av driften sin. Det går ut over fiskevelferd, fiskehelse og økonomien til anlegget. Men det går også ut over en samlet norsk oppdrettsnæring, påpeker Skrudland.

Noen innmeldte tall på dødelighet fra norske landbaserte oppdrettsanlegg i 2023. Fra Aud Skrudlands innlegg på konferansen Risiko i landbasert oppdrett 2023. Foto: Pål Mugaas Jensen

-Banale feil

I meldingene som er prioritert fulgt opp, er årsaken i mange av dem det som beskrives som «godt kjente årsaker». Dette er forhold som nitrogenovermetning, oksygenmangel, høy temperatur, H₂S, og hendelser knyttet til sortering og pumping og vaksinerings.

- Om vi går litt bak i meldingene, så ser vi at mange saker skyldes forhold som jeg vil kalle banale feil: Det er avskrudde alarmer, alarmer som går, men der det ikke blir gjort noe tiltak, det kan være feil på sensorer, og det er utrolig mange stopp i vanntilførselen til kar. Det er til og med sortering av fisk til kar som er tomme for vann! Og bunnrister eller siler løsner stadig vekk - og fisken forsvinner ut i rør og biofilter.

- [Og nå forstår jeg begrepet «rørfisk».](#) Det er klart det blir rørfisk av sånt , sier hun.

Hun ramser videre opp årsaker knyttet til forgiftninger av lut, kjøleveske og av ozon.

Aud Skrudland hadde laget ordskey av de vanligste årsakene til alvorlige hendelser i landbasert oppdrett. Foto: Pål Mugaas Jensen

- Det er feil førstørrelser. Vi ser manuelle innstillinger som var feil og som ingen kontrollerte, det er for mye fisk forhold til kapasitet på biofilter.

Kan ikke skylde på kunnskapsmangel

Skrudland sier de fleste hendelser som blir rapportert til Mattilsynet ikke skyldes grunnleggende kunnskapsmangel i næringen.

- Det er stort sett kjente problem som vi har sett i førti år. Det er bare at problemet blir større når anlegget blir større.

Hun mener derfor ikke disse utfordringene kan løses med hverken forskningsinnsats eller nye avanserte metoder.

- De kan bare løses med system, orden og rutiner. Vi må ha et avvikssystem som faktisk brukes til forbedring. Det er ikke korrigerende tiltak å sette inn mer ressurser for å ta opp dødfisk. Man slår seg til ro med at det er en teknisk eller kjemisk årsak, mens årsakene som er knyttet til kultur, ledelse, system, rutiner og sjekklister ikke blir vurdert.

Mattilsynet skal fra neste år satse ekstra på økt revisjon.

- Vi har etablert et revisjonsteam med tung kompetanse som skal sette fokus nettopp på risikoklassifisering og internkontroll når det kommer til fiskevelferd og fiskehelse. Vi mener behovet er stort, fordi vi ser at det her svikter veldig mye.

[Les også:](#)

Mattilsynet om Lerøy-dødelighet: - Svært alvorlig

- Beredskapen er ikke god nok

Selv om man reduserer risiko gjennom å bedre rutiner, så vil jo det før eller siden skje uforutsette og store ting.

- Man etablerer en beredskap fordi det alltid er en viss risiko knyttet til det man gjør. Denne risikoen må en kunne håndtere. Beredskap er selvfølgelig knyttet til risiko, men da må vi snakke om realistisk risiko.

I mange av de aktuelle tilfellene som Mattilsynet kommer borti er risikoen ifølge Skrudland bagatellisert eller ikke vurdert.

- I mange prosjekt som kommer på vårt bord som søknader, mener jeg risikoen er kraftig underestimert. Om dette skyldes manglende kunnskap eller forståelse, eller om det er et ønske om å framstå attraktivt for investorer, det er det ikke så enkelt for oss å si. Men det kan være at det har danner seg et bilde hos mange at så lenge det ikke er lus i et anlegg, så er at annet uproblematisk, sier hun.

Hun trekker frem at de får prosjekt inn til vurdering hvor det er planer om å produsere alt fra flere ti-tusen tonn til opp i hundre tusen tonn i ett anlegg.

- Hvilken kapasitet og beredskap slike anlegg må ha for å ivareta risikoen, må vi sette mer fokus på, sier hun.

ILA på land et skrekksenario

Hun eksemplifiserer med å fortelle at de ser et økende antall ILA-tilfeller.

- Vi ser at et økende antall påvisninger av patogen ILA-virus i matfiskanlegg er knyttet til påvisninger av ikke-patogen ILA-variant i settefisk- eller postsmoltanlegg. Vi ser overraskende mange matcher fra hele landet med smitte på matfisk i sjø med patogen virus som er nært beslektet med de apatogene som var påvist i settefiskanlegget.

Frykten er at et apatogen ILA-virus skal mutere til patogen i det landbaserte anlegget.

- Det er helt klart at i det øyeblikket man får en påvisning av patogent ILA-virus i et landbasert anlegg, så *må* anlegget tømmes, vaskes, desinfiseres og brakklegges før det kan startes opp igjen. Da vil det kunne bli satt ut av drift i veldig lang tid.

- Og jo dårligere beredskap det er på vask, desinfeksjon og rengjøring, jo lengre tid vil det ta, legger hun til.

Skrudland mener det bare er et spørsmål om tid før dette slår til i flere anlegg.

- Vi har landbaserte anlegg som ikke har desinfeksjon av inngående vann. Vi har anlegg med sjøsprøyt inn i kar. Vi har anlegg som flytter inn yngel eller smolt i fra en rekke ulike steder. Vi har anlegg som regelmessig påviser apatogent ILA-virus som kan mutere patogent når som helst. Og vi har mange anlegg som ikke skiller internt i anlegget mellom ulike fiskegrupper, trakk hun frem.

- I utgangspunktet én lokalitet

Når det gjelder påvisning og tiltak mot listeførte sykdommer, er utgangspunktet at hele anlegget er regnet som en lokalitet.

- Det skal være planlagt for å dokumentere *svært gode* smittemessige og bygningsmessige tiltak og driftsrutiner for at vi skal kunne akseptere at bare en avdeling av et anlegg er berørt av de slik sykdom; for eksempel ILA eller i VHS eller IHN, sier Skrudland.

Hun forteller at man ser at smittesluser i mange anlegg er veldig godt planlagt og brukt.

- Det er utrolig mye tid vi bruker på å skifte sko, klær og vaske hender, mens samtidig så flyttes fisken fritt i mellom avdelingene.

Hun sier at om man får en påvisning av disse alvorlige sykdommene så må det være en beredskap å tømme anlegget innen fire uker.

- Og skulle det bli påvist en av de såkalte gruppe B-sykdommene, som VHS eller IHN, så må man gjerne bruke enda kortere tid.

- Da kan man spørre hvilken kapasitet på slakting det da er bruk for? Er den kapasiteten i det hele tilgjengelig, og har man kontroll på denne kapasiteten? Hvilken kapasitet har man for å håndtere fisk som må males opp? Hva er tilgjengelig av personell og utstyr? Hvordan har man tenkt at anlegget skal vaskes og desinfiseres? Er dette i det hele tatt lagt opp til?, spør hun.

Aud Skrudland i Mattilsynet mener man ikke bare kan sitte og håpe på at store ting ikke vil skje. - Det er et spørsmål om tid. Da gjelder det å ha kontroll på beredskapen. Foto: Pål Mugaas Jensen

Mange små blir en stor å

Skrudland trakk frem et fra hennes side ikke navngitt anlegg som tidligere i år mistet ca. 2 millioner fisk på 65 gram.

- Det blir 130 tonn dødfisk som plutselig må håndteres i settefiskanlegget. I dette tilfellet brukte de i alle fall fem dager for å få tatt opp dødfisken. Og de fleste av oss vet hva som skjer med en fisk på 65 gram som ligger fem dager i 20 grader, det er ikke noen hyggelig jobb.

Og er det noen grunn til å tro at noe sånt ikke vil skje i et anlegg som har for eksempel en fisk på 2 eller 4 kg?

- To millioner fisk på 4 kg, utgjør 8000 tonn dødfisk. Algekatastrofen i Nord-Norge som var for 4-5 år siden, ga et behov for å håndtere 12 000 tonn dødfisk. Det sprengte alle kapasiteter i hele Norge for håndtere dette. Og det er slike volumer vi snakker om i disse store landbaserte anleggene.

Skrudland etterlyser derfor at man tør å stille slike spørsmål.

- Vi må forlange at beredskapene i store landbaserte anlegg er slik at beredskapen kan regnes som forsvarlig, for det kommer til å skje på et eller annet tidspunkt. Vi ser for tiden omfattende problem med bl.a. gjellesykommer og ILA. I Midt-Norge, som jeg kjenner best, er slakterikapasiteten allerede for knapp. Det er ikke kapasitet til å slakte den fisken som kunne vært slaktet. Og da er det ikke noe ledig kapasitet til store landbaserte anlegg i tillegg.

Hun sier hun senest under konferansen hun holdt innlegg på har hørt om landbaserte matfiskplaner der det planlegges for en dødelighet på 0,5 %.

- Ja, det kan hende at det går bra, men jeg kan ikke tørre å satse på det i en beredskapsplanlegging. Og beredskapen må være tilgjengelig, reell og stå klar. For ellers er det ikke noe beredskap. Det som er uventet og uønsket, det skjer, og det er faktisk etter min mening bare et spørsmål om tid, sier hun.